

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19126
Назва ОП	Управління електронним навчанням у міжкультурному просторі
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

З огляду на обмежену кількість знаків, які можна розмістити в даному полі, зауваження щодо звіту ЕГ подаємо у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Зауваження Університету Грінченка щодо звіту ЕГ ОП УЕН.pdf</i>	VnRdwofg6puohNx/NkEkydboNyt13OmisxfAuxi7B c=

***

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: Огнев'юк Віктор Олександрович

Дата підпису: 28.05.2021 р.

Керівництво Київського університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники та гарант освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Управління електронним навчанням в міжкультурному просторі» висловлюють свою подяку за фахову експертизу освітньої програми та рекомендації експертної групи. Звіт експертної групи уважно вивчено та проаналізовано. В цілому погоджуємось із висновками експертної групи, однак маємо деякі аргументи та пояснення щодо висловлених ЕГ зауважень і рекомендацій за відповідними критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті

Критерію 1. *Методичні рекомендації з розроблення ОП до функцій проектної групи включають внесення пропозицій щодо затвердження або оновлення ОП і не вказують на періодичність перегляду ОП в ЗВО в часі, не визначають перелік причин, що могли потребувати перегляду ОП. Рекомендуємо сформулювати механізм перегляду ОП, наприклад, через розташування проекту ОП для публічного обговорення в чітко визначені періоди часу.*

Відповідь університету: Стосовно відсутності чітких, нормативно закріплених термінів перегляду та оновлення ОП та рекомендації експертної групи закріпити в Методичних рекомендаціях з розроблення освітніх програм чіткі терміни оновлення ОП зазначаємо, що згідно із Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм, затвердженого наказом №206 від 29.03.2018 https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_206_29.03.2018.pdf, (п.4.1 пункту 4. Прикінцеві положення) перегляд та оновлення освітніх програм відбувається з урахуванням періоду акредитації ОП, вимог державних стандартів освіти, стандартів вищої освіти, професійних стандартів; висновків та пропозицій стейкхолдерів; стратегії (програми) університету тощо. Разом з тим, наразі вже підготовлений проект нової редакції «Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм», в якому вдосконалено процедуру перегляду та оновлення освітніх програм та нормативно закріплено практики, що склалися в Університеті. Документ винесено для обговорення на найближче засідання Вченої ради університету.

Грунтовний перегляд ОП «Управління електронним навчанням в міжкультурному просторі» був проведений у 2020 році у зв'язку з необхідністю приведення ОП у відповідність до стандарту вищої освіти, та з врахуванням результатів обговорень та пропозицій всіх груп стейкхолдерів. Нова редакція ОП була додана до матеріалів Відомостей про самооцінювання.

Освітні компоненти програми оновлюються щорічно згідно з вимогами Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін (пп.1.12, 1.13). За потреби оновлення та перегляд ОК може відбуватися частіше (наприклад, перехід на дистанційне навчання у зв'язку з пандемією). Оновлюється постійно і матеріально-технічне забезпечення програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті

Критерію 2. *Зміст ОП в цілому відповідає предметній області спеціальності, але відповідність заявлених її складових є слабкою через сприйняття, в першу чергу, здобувачами освіти. Академічна мобільність учасників освітнього процесу за ОП не відбувається, хоча і зазначена в самоаналізі до ОП. ЕГ рекомендує виробити єдине позиціонування ОП, не зважаючи на міждисциплінарність, для злагодженого її сприйняття всіма учасниками освітнього процесу. Розвивати технології віддалено зв'язку для забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти.*

Відповідь університету: Академічна мобільність здобувачів програми не відбувається через об'єктивні причини. Освітній процес за ОП здійснюється тільки за заочною формою навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти. Здобувачі ОП, як правило, поєднують навчання з роботою. Разом з тим, мобільність здобувачів ОП планувалася у 2020 та 2021 роках до Університету Агдера (Крістеансанд, Норвегія) в рамках обміну магістрами між двома університетами, що є завданням проєкту Platinum. Через пандемію такі візити скасовано, виконання проєкту продовжено на 1 рік.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. *В програмі фахового випробування всі питання пов'язані з інформаційним середовищем. Питання пов'язанні з спеціальністю «Менеджмент» відсутні. Практика участі здобувачів в міжнародних програмах академічної мобільності на ОП Управління електронним навчанням в міжкультурному просторі» підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти (магістерського) відсутня. Приділяти більше уваги залученню здобувачів вищої освіти до існуючих програм академічної мобільності. Переглянути програму фахового вступного іспиту на ОПП «Управління електронним навчанням в міжкультурному просторі» та додати до переліку питання з теорії управління.*

Відповідь університету: Відповідь щодо відсутності академічної мобільності здобувачів ОП надана у відповіді по Критерію 2.

Щодо відсутності у програмі фахового випробування питань з теорії управління, то, передбачалося, що здобувачі відповідно до ОП починають вивчати управлінські дисципліни з основ, тому перевірка вхідних знань з теорії управління не планувалася. Разом з тим, рекомендації ЕГ будуть враховані, перегляд та внесення змін до програми фахового випробування буде зроблено.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. *Рекомендовано застосовувати силабуси для інформування здобувачів про ОК, оскільки вони більш інформативні та адаптовані для ознайомлення і прийняття рішень здобувачами. Кафедрою управління виконуються наукові дослідження відповідно до цілей ОК, однак, рекомендовано розширити їх напрямки у контексті врахування особливостей спеціальності «Менеджмент» та активніше залучати здобувачів до наукових досліджень у контексті вивчення ОК через дослідження.*

Відповідь університету: Щодо силабусів, то відзначаємо, що їх використання в освітньому процесі є правом, а не обов'язком ЗВО. Університет Грінченка використовує робочі програми навчальних дисциплін – це відповідає автономії ЗВО. Здобувачі освіти вчасно та ретельно інформуються про цілі, зміст, критерії оцінювання тощо всіх ОК ОП. Така інформація розміщена на сайті університету на сторінці кафедри управління (<https://cutt.ly/Ani9D5x>) в РПНД, в електронних кабінетах здобувачів освіти системи е-навчання (<https://elearning.kubg.edu.ua>), в інституційному репозиторії (<https://elibrary.kubg.edu.ua>). Від здобувачів не надходили скарги про недостатню поінформованість.

Щодо залучення здобувачів до наукових досліджень у контексті вивчення ОК через дослідження вважаємо, що здобувачі в достатній мірі залучаються до наукових досліджень. Наприклад, результати дослідження таких здобувачів:

Кучеровської В. “Управління системою впровадження цифрових технологій в освітньому процесі на основі використання інструменту самооцінювання (SELFIE)” були взяті за основу МОН України для включення закладів загальної середньої освіти до

Європейського проекту SELFIE у 2021 р., та слугували поштовхом до вступу до аспірантури в Університет Грінченка на напрямок третього освітньо-наукового рівня “Педагогічні науки”, тема дослідження “Проектування цифрової екосистеми закладу середньої освіти” (спеціальності 13.00.10 - використання ІКТ в освітньому процесі), та опубліковані у фаховому виданні (<https://cutt.ly/YnoUIw7>);

Ніколаєнко К. “Використання чат-ботів в менеджменті електронного навчання” використовувались під час проведення виборів політичної партії Голос та опубліковані в матеріалах конференції ІТ-2020 (<https://cutt.ly/oxBW0d7>);

Напрєєнко Л. “Управління розвитком сучасного SMART-університету” використовувались в Університеті Грінченка для визначення критеріїв SMART університету та опубліковані у фаховому виданні (<https://cutt.ly/SxBopdV>).

Магістерські роботи Лябах О. “Управління інноваційною діяльністю в закладі загальної середньої освіти з використанням електронних освітніх ресурсів”, Продан М. “Управління розвитком професійної компетентності педагога з використанням системи електронного навчання” представлялися на конкурсі студентських наукових робіт і отримали призові місця (<https://cutt.ly/WxBp4yG>), результати опубліковані у фаховому виданні (<https://cutt.ly/axBaoC1>).

Результати дослідження Антохової А. “Електронні підручники: аналіз пропозицій та досвіду впровадження в освітню практику” доповідались на ІХ Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Інформаційні технології: економіка, техніка, освіта»; Лябах О. “Управління інноваційною діяльністю у закладі загальної середньої освіти” - на ІІ Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих учених і студентів "Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України", 2018 (<https://cutt.ly/onoItPo>); Ніколаєнко К. “Використання телеграм-боту як одного з майданчиків для діджиталізації освітнього процесу” опубліковані у збірнику тез наукової конференції «Студентський науковий пошук – 2019», 2019, С.15-16. (<https://cutt.ly/rnoIouB>) та “Використання технологічних можливостей як інструменту освіти майбутнього” у збірнику тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців «Інформаційні технології - 2020», 2020, С.67-69. - (<https://zcit.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/8/14>); Продан М. “Управління розвитком професійної компетентності педагогів у закладі загальної середньої освіти” подавалися на ІІ Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих учених і студентів "Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України", 2018 (https://2ndvnpickmus.blogspot.com/2018/11/3_99.html). Терлецької Т. “Аналіз використання масових відкритих онлайн курсів в освітньому процесі університету на прикладі спеціальності «Дошкільна освіта»” - на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації» (20-21 березня 2020 року).

Результати дослідження здобувачів були опубліковані у фаховому виданні: Антохової Аліни (<https://cutt.ly/sxBjabW>) Гребенник Ірини (<https://cutt.ly/wxBjcho>) Кушнірук Анастасії (<https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2019.6.2634>), Веремей Єлизавети (<https://cutt.ly/uxBfNWw>), Лісаковської Оксани (<https://cutt.ly/cxBgWmZ>), Терлецької Тетяни (<https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/288>).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5. Критерії оцінювання в університеті є стандартизованими та закріпленими документально в «Уніфікованій системі оцінювання навчальних досягнень студентів університету», що не завжди дає можливість повноцінно враховувати специфіку різних

ОК. Рекомендовано конкретизувати критерії оцінювання таким чином, щоб здобувач розумів, за які конкретно досягнення в кожному завданні він отримує бали у відповідній ОК. Недоліком можна назвати неповне розуміння здобувачами поняття «академічна доброчесність», варто акцентувати їх увагу й на інших формах її недотримання, таких як фабрикація, фальсифікація.

Відповідь університету: Критерії оцінювання в університеті є стандартизованими та закріпленими документально в «Уніфікованій системі оцінювання навчальних досягнень студентів університету» саме для розуміння студентами єдиного підходу до системи оцінювання. У межах зазначеного підходу викладачі мають достатньо академічної свободи для можливості повноцінного врахування специфіки різних ОК. Конкретизація критеріїв оцінювання, їх однозначність тлумачення для здобувачів здійснюється безпосередньо в описі кожного виду діяльності в розроблених ЕНК кожного ОК.

Щодо зауваження про неповне розуміння здобувачами поняття «академічна доброчесність», слід зазначити, що важко однозначно визначити повноту розуміння здобувачами цього поняття. Важливо, що в Університеті Грінченка проводиться системна робота впровадження академічної доброчесності: наявне Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету (<https://cutt.ly/Jni8SOx>), з яким всі здобувачі ознайомлені, наказом ректора затверджений склад Комісії з академічної доброчесності; здобувачі освіти знайомляться та підписують декларацію про академічну доброчесність. Для здобувачів проводяться спеціальні лекції, семінари, круглі столи, індивідуальна робота. У структурі Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених університету діє Школа академічної доброчесності. Цикл відповідних заходів проводить Бібліотека університету. На сайті університету надано покликання на відкриті застосунки для перевірки всіх підготовлених здобувачами матеріалів на плагіат (<https://cutt.ly/Dni4lmB>), здійснюється перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт, яка є обов'язковою процедурою та з якою здобувачі ознайомлені.

Критерій 6. Людські ресурси

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. *Інформація про викладачів на сайті кафедри представлена достатньо широко, однак рекомендується доповнити її посиланнями на сторінках викладачів на наукові профілі у ORCID, SCOPUS тощо. Слабкою стороною є відсутність базової профільної освіти та наукових ступенів у кваліфікації окремих викладачів ОП. Це повною мірою компенсовано їх науковими публікаціями та стажуванням, однак доцільно б було у подальших наукових дослідженнях обирати тематику, пов'язану з тими ОК, які вони викладають на даній ОП.*

Відповідь університету: Щодо рекомендації доповнити інформацію про викладачів на сайті кафедри посиланнями на сторінках викладачів на наукові профілі у ORCID, SCOPUS, то слід зазначити, що кожен викладач має відкрите е-портфоліо на спеціальному порталі (<http://eportfolio.kubg.edu.ua>) та на Вікі порталі (<https://cutt.ly/Qni4PpB>), в яких відображаються всі його досягнення, в тому числі містяться покликання на наукові профілі ORCID, Scopus, ResearcherID тощо.

Щодо відсутності базової профільної освіти та наукових ступенів у кваліфікації окремих викладачів ОП слід зазначити, що у доборі НПП Університет Грінченка керувався вимогами Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (затвердженими постановою КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187 в редакції постанови КМУ від 10 травня 2018 року № 347), в яких зазначено, що кваліфікація особи з відповідної спеціальності має бути підтверджена документом про освіту **чи** науковий ступінь із відповідної

спеціальності **або** підтверджена науковою, науково-педагогічною, педагогічною та іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими у пункті 30 Ліцензійних умов. НПП, які викладають на ОП, повністю відповідають цим вимогам. Окремо хочемо наголосити, що до складу НПП, які забезпечують ОП, входять фахівці, які розбудували в Університеті Електронний кампус, впровадили систему е- та дистанційного навчання на базі створених та сертифікованих ЕНК, е-кабінет викладача та студента, систему е-портфоліо викладачів та конкурс “Лідер року”, проводять підвищення кваліфікації викладачів університету за модулем “Використання ІКТ”, працюють над впровадженням електронного документообігу в університеті тощо. 99% НПП ОП мають публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science (загальна кількість публікацій - 92, в середньому по 7 публікацій на кожного НПП ОП), є учасниками міжнародних проєктів (Горизонт, Темпус, Ерасмус+, Eurasia) - зараз реалізують 4-и міжнародних проєкти. 80% НПП, які працюють на ОПП, в 2018-2020 рр. пройшли стажування у зарубіжних ЗВО Португалії, Нідерландів, Англії, Іспанії, Норвегії, Чехії, Польщі, Словачії, Кіпру, Естонії.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. *Нечітка процедура затвердження змін у ОП у результаті перегляду, оновлення чи модернізації ОП, її складових частин. ЕГ рекомендує визначити періодичність перегляду ОП та її складових, що сприяло б зростанню якості ОП та діяльності за нею.*

Відповідь університету: Відповідь на це зауваження була надана у відповіді на Критерій 1.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. *На сайті ЗВО не оприлюднено проєкт освітньої програми. Рекомендувати оприлюднювати проєкт ОП «Управління електронним навчанням в міжкультурному просторі» на сайті університету для отримання пропозицій та зауважень від стейкхолдерів.*

Відповідь університету: Проєкт нової редакції ОП (2020 р) було оприлюднено для відкритого обговорення на сторінці Факультету інформаційних технологій та управління (<https://cutt.ly/1bW7woC>, <https://cutt.ly/BbW7aUL>).

Під час періоду обговорення проєкту ОП було додане посилання на спільний документ з даними, розробникам ОП доступ наданий для редагування, для всіх інших – перегляд та коментування, розміщено анкети для опитування всіх бажаючих.

Також було висвітлено графік етапів погодження та затвердження нової редакції ОП (<https://cutt.ly/hbW7FiQ>)